

ČRNOmaBELEM

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ČZP »LJUDSKA PRAVICA«

LJUBLJANA, 10. DECEMBRA 1962

LETO IX. — ŠT. 4 (53)

SKRB VSEH ZA STATUT

Stvar celotnega našega kolektiva je, kako bomo izdelali statut podjetja. Dosedanja pravila ČZP »Ljudska pravica« so zastarela, ker so bila sprejeta v povsem drugačnih pogojih, ko samoupravljanje še zdaleka ni zavzemalo takšnega obsega, kot smo ga sedaj že dosegli. Zato dosedanja pravila ne morejo služiti več svojemu namenu.

Z osnutkom nove zvezne in republiške ustave smo dobili načela, na osnovi katerih lahko oblikujemo naš statut. Nikakor ne gre za to, da bi ta načela prepisovali, da bi iz ustave ali iz posameznih zakonov prepisali posamezne člene in tako sestavili statut. Takšen statut ne bi ničemer služil. Statut podjetja bo imel svojo pravo vrednost le takrat, če bo konkretno določal, kako bomo izvajali načelo samoupravljanja v takšnem kombiniranem podjetju, kot je naše, kako bomo določili pravice in dolžnosti organov samoupravljanja v ekonomskih enotah, kako se bo uveljavljalo samoupravljanje v obračunskih enotah; s statutom bomo morali določiti, na kak način bo posameznik, vsak član kolektiva, lahko uveljavljal svoje pravice, prav tako pa tudi, kako se bodo izvajale dolžnosti posameznika, posameznih enot in posameznih samoupravnih in upravnih organov.

Pri izdelavi statuta bo zato potrebno predvsem upoštevati, da je naše podjetje sestavljeno iz štirih zelo samostojnih ekonomskih enot, peta ekonomska enota pa opravlja določene dejavnosti za vse enote. Treba bo upoštevati, da se zaradi pomena dejavnosti našega podjetja določeni problemi urejajo na poseben način, kot to tudi nakazuje osnutek ustave. Potrebno je upoštevati, da smo težišče odločanja že prenesli na samoupravne organe ekonomskih enot in da osrednji organ upravljanja določa le osnovne principe gospodarjenja, samoupravni organi ekonomskih enot pa v okviru teh principov samostojno upravljajo. V statutu podjetja bo potrebno povedati, kako bomo izvajali načelo, da le uspehi dela določajo materialni in druž-

beni položaj posameznika, čeprav bodo pravilniki o tem konkretizirali to načelo. Sedaj imamo v nekaterih ekonomskih enotah uveljavljeno načelo delitve po vložnem delu za vsakega posameznika, v tiskarni pa je še vedno delitev po vložnem delu obračunskih enot in večja ali manjša prizadevnost posameznika ni povsem pravično nagrajevana in zato ni dovolj stimulativna.

V dosedanjih pravilih tudi niso bila uzakonjena posamezna načela o delitvi dohodka, čeprav smo jih v praksi pravilno izvajali. Gre za uzakonitev načela, da se materialne ugodnosti, ki jih daje družba za časopisno in založniško dejavnost, uporabljajo izključno za to dejavnost (pokrivanje deficita časopisov, subvencioniranje za izdajanje in razširjanje knjig, nabava sredstev za modernejše tehnološke postopke za izdajanje knjig in časopisov itd.). Organom upravljanja naj bo prepuščeno samo to, da bodo določali, koliki del teh sredstev se bo uporabil za posamezne publikacije. Praksa zadnjih let je že bila taka, vendar se to ni razvijalo po pravilih podjetja, ampak predvsem po zavesti članov samoupravnih organov.

V statutu podjetja bomo morali oblikovati vrsto medsebojnih odnosov, določiti pravice in dolžnosti posameznih samoupravnih in upravnih organov, pravice in dolžnosti posameznika, prikazati, kako se bo izvajalo načelo odgovornosti, kako se bo delil dohodek, pa vse do uzakonitve organizacijskih oblik za vodenje tehnološkega procesa. Komisija, ki je postavljena, ima predvsem nalogo, da zbere vse tiste probleme, ki jih je potrebno v statutu uzakoniti. Stvar vsakega člana kolektiva pa je, da bo s svojim aktivnim sodelovanjem prispeval, da bo statut podjetja močan in živ instrument, s katerim bo lahko vsak posameznik uveljavljal svoje pravice in s katerim bodo lahko organi upravljanja zahtevali od vsakega posameznika izpolnjevanje obveznosti, ki jih je sprejel s tem, ko je stopil v delovni odnos s podjetjem.

Periodični obračun za tretje četrtletje 1962

Za razliko od obračuna za prvo polletje, bomo ob drugem letošnjem obračunu skušali predvsem analizirati rezultate celotnega podjetja. Po ekonomskih enotah bomo navedli le glavne značilnosti, ki so pozitivno ali negativno vplivale na rezultate podjetja.

Tiskarna

Proizvodnja za 9 mesecev znaša po količini 1418 ton, po vrednosti 897.691.000. Od lanskega leta je bila količina povečana za 18%, vrednost za 16%. Spremenjen je bil asortiment izdelkov, predvsem je bilo izdelanih več časopisov in knjig. V ostalih grupah ne dosegamo lanske proizvodnje, razen pri klišejih, kjer je proizvodnja po količini nekoliko manjša, po vrednosti pa večja od lanskega leta, zaradi prehoda na dražje barvne klišee.

Dinamični plan je bil presežen po količini za 4%, po vrednosti za 5%. Letni plan je bil dosežen s 76,5% oziroma 76,2%.

Poslovni stroški so od lanskega leta večji za 13%, torej za 5% manj kot realizacija. Od stroškov, predvidenih z letnim planom, je bilo realizirano 75%. Stroški naraščajo skladno s planom. Nekateri stroški bodo povečani konec leta. Po vrstah stroškov so seveda večja in manjša odstopanja, kot posledica spremenjenih pogojev, zvišanih tarif itd.

Na zaposlenega je bilo izdelano 3576 ton, kar je 11% več kot v lanskem letu. Vrednost proizvodnje na zaposlenega je 2,157 tisoč in je 9% večja od lanskega leta.

Delovni normativi so bili v povprečju preseženi za 28% in za 4% več kot v lanskem letu.

Na zaposlenega je bilo realizirano 1147 normiranih ur, medtem ko je bil v lanskem letu ta rezultat 1078 ur. Indeks normiranih ur je boljši za 6%.

Produktivni količnik znaša v 9 mesecih 58,98 in je od lanskega leta zboljšan za 2%.

Nasprotno od naštetih pozitivnih rezultatov so bili stroji v letošnjem letu izkoriščeni nekoliko slabše kot v povprečju lanskega leta (1962 61,7% — povprečje 1961 65,1%). Upamo, da bomo to razliko nadoknadili v zadnjem četrtletju.

Založba

Založba je dosegla v 9 mesecih letošnjega leta 1538 milijonov prometa, kar je 14% več kot v lanskem letu.

Družbeni plan 1801 milijon smo dosegli s 74,5%. Upamo, da bo letni plan nekoliko presežen glede na koledarsko sezono v zadnjih mesecih.

Dinamični plan je bil presežen z 2%. Večina ekonomskih enot dosega dinamiko družbenega plana, medtem ko papirnice

prometa ne dosegajo, čeprav je bil že z družbenim planom v teh enotah predviden manjši promet kot lani. V papirnicah se pozna, da ni uvoženih artiklov. Zmanjšala pa se je tudi prodaja pisalnih in računskih strojev.

Papirniški oddelek v poslovalnici na Titovi cesti je pričel poslovati lani s 1. septembrom. Promet je nekoliko manjši, kot smo pričakovali. Prav tako je znatno padel promet papirja na Miklošičevi cesti ter poslovalnica ne bo dosegla letnega plana.

Promet v ostalih poslovalnicah, razen na Viču, pa se polagoma dviga.

(Nadaljevanje na 3. strani)

DVAJSET LET »DELAJSKE ENOTNOSTI«

Dne 20. novembra 1942 je izšla prva številka »Delavske enotnosti«. Ob dvajsetem jubileju je uredništvo pripravilo slavnostno številko tega časopisa, skupaj z izdajateljskim svetom pa priredilo sprejem v Klubu ljudskih poslancev v Ljubljani in slavnostno večerjo v hotelu Union za sedanje sodelavce.

Sindikalna podružnica je priredila 9. novembra predavanje o načelih nove ustave in odnosih v našem kolektivu. Predaval je tov. Sergej Vošnjak

Med dvema številkama...

Tovariš Jože Resnik pri metiranju slavnostne številke Primorskih novic, ki jih tudi tiskamo pri nas, ob 15-letnici lista

Z mladinske konference

Dne 26. septembra je imel aktiv naše mladine svojo letno konferenco, na kateri je pregledal delo v minulem in letošnjem letu. Lahko zapišemo, da se tokrat res niso mogli pohvaliti s svojim delom, zato pa so sprejeli take sklepe, ki — če jih bodo uresničili, o čemer smo prepričani — bodo zagotovili v prihodnje boljše uspehe. Enega izmed sklepov, ki jih je sprejel naš aktiv pod novoizvoljenim vodstvom, so že uresničili, in sicer vsak teden imajo zanimiva in koristna predavanja pod naslovom »Sola za življenje«. Predavanj se udeležuje povprečno 50 mladincev in mladink. Prav tako so se dogovorili, da bodo začeli s plesnimi vajami, ki naj bi okrepile povezavo naše mladine in sploh njihovo družabno življenje. Ze januarja meseca bodo pričeli z novo serijo predavanj pod naslovom »Iz kraja v kraj«, sicer pa upamo, da nam bodo novi mladinski odborniki in odbornice sami poročali o svojem delu.

ČRNO na BELEM

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ČZP »LJUDSKA PRAVICA«

Izdaja delavski svet. — Tisk in kliseji tiskarne ČZP »Ljudska pravica«. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Danilo Domajnko

Ureditev razstavnega paviljona Cankarjeve založbe na VII. mednarodnem knjižnem sejmu v Beogradu od 6. do 12. novembra je vzbudila precej pozornosti. Med drugimi si je našo razstavo podrobno ogledal tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tovariš Edvard Kardelj (na sliki)

Periodični obračun za tretje četrtletje 1962

Uvoz je svoj letni plan že dosegel in presegal kljub temu, da se devizna kvota ni povečala. Oddelek je izkoristil angleško, francosko in ameriško pomoč, kolikor se je največ dalo.

Izvoz dosega dinamiko plana in je pričakovati, da bo izpolnil letni plan.

Gramofonskih plošč smo prodali od aprila do konca septembra za 7.059.000, z letnim planom je predvideno 19.861.000, kar bo težko doseči.

V devetih mesecih smo dosegli 70% stroškov, predvidenih z letnim planom. Stroški nikjer bistveno ne odstopajo od planiranih. V primerjavi z lanskim letom so stroški večji za 12%, kar gre na račun manjših reorganizacij v poslovalnicah in spremenjenih tarif.

Dohodek je bil dosežen skladno z družbenim planom in upamo, da bo tako realiziran tudi konec leta. Nekatere obračunske enote dosegajo letos slabše rezultate kot v lanskem letu, kar je posledica objektivnih in subjektivnih razlogov.

Ljubljanski dnevnik

je zaključil ob tretjem četrtletju poslovanje z izgubo. Za to obdobje je bila izguba sicer predvidena, in sicer v višini 12.829.000. Vendar je bil rezultat ob tretjem četrtletju slabši za 5.631.000. Po planu bi morali izgubo pokriti do konca leta, ker so v zadnjem četrtletju predvideni večji dohodki, zaradi oglasov in čestitk ob praznikih, povečanih naklad itd.

Ekonomska enota v tem obdobju ni dosegla planiranih rezultatov, ker ni bila realizirana predvidena naklada pri dnevni izdaji, ker je bilo pri Glasniku OLO zmanjšano število izdaj, ker ni bilo objavljeno predvideno število bilanc in ker je bil promet pri oglasih zaradi restriktivnih ukrepov manjši od predvidenega.

Pričakujemo, da bo rezultat konec leta ugodnejši od sedanjega. Brez izgube bi

Osnovna sredstva
Obratna sredstva
Skupaj

Ljubljanski dnevnik lahko zaključil poslovno leto le v primeru, če bi dobil za prošeno dotacijo kot nadomestilo dohodkov, izpadlih zaradi okrnitve Glasnika.

Delavska enotnost

Tudi Delavska enotnost je zaključila tretje četrtletje s slabšim rezultatom od predvidenega. Medtem ko so bili stroški planirani zelo realno in le za 538.000 odstopajo od plana, je neprimerno večja razlika pri dohodkih, pri katerih je realizacija za 8,7 milijona slabša od predvidene. Razlike so prav pri vseh vrstah dohodkov, z izjemo oglasov, kjer je realizacija za 1,7 milijona večja. Naročnina in kolportaza je manjša za 1,1 milijona zaradi nižje naklade. Največji izpad dohodka je pri tiskovnem skladu (6,4 milij.), kar upamo, da bo nadoknadeno do konca leta.

Navzlic relativno slabemu uspehu ob tretjem četrtletju kolektiv Delavske enotnosti še vedno upa, da bo zaključil poslovno leto brez primanjkljaja, predvsem zaradi brošure »Almanah gospodarskih organizacij«, kjer bo rezultat neprimerno boljši od predvidenega.

Uprava podjetja

V tej enoti ni posebnosti. Stroški se gibljejo skladno z družbenim planom. V devetih mesecih je bilo porabljeno 72,4% sredstev, odobrenih z družbenim planom podjetja.

CELOTNO PODJETJE

I. Poslovna sredstva

V prvih devetih mesecih letos smo imeli na razpolago povprečno 2.051.632.000 poslovnih sredstev, to je 190 milijonov oz. 10% več kot v istem razdobju preteklega leta.

Povečanje po vrstah je:

V 000 din		
I-IX/62	I-IX/61	Indeks
1.120,829	937,503	119,5
930,805	924,333	100,7
2.051,632	1.861,836	110

ostala skoraj nespremenjena. Medtem ko so ostali viri za financiranje obratnih sredstev od lanskega leta skoraj nespremenjeni, so bile naše zaloge obratnih sredstev povečane, kot sledi:

Zaloge

1. Surovine in material
2. Nedovršena proizvodnja
3. Trgovsko blago
4. Skupaj zaloge
5. Kupci
6. Skupaj obratna sredstva

V 000 din		
I-IX/62	I-IX/61	Indeks
283,623	251,246	113
97,516	76,917	127
554,458	417,935	133
935,597	746,098	125
421,360	443,883	95
1.356,957	1.189,981	114

Če upoštevamo, da je realizacija v letošnjih devetih mesecih za 17% večja kot v preteklem letu, vidimo, da zaloge v celoti niso bile prekomerno povečane. Nad povprečjem se je povečala nedovršena proizvodnja v tiskarni in zaloge trgovskega blaga v založbi.

Koeficient obračanja zalog, ki je bil v lanskem povprečju 4,1, je letos padel na 3,56, predvsem zaradi navedenih dveh kategorij. Glede na predvideno večjo realizacijo v zadnjem četrtletju upamo, da bomo do konca leta dosegli lanskoletni rezultat.

Nasprotno slabšemu obračanju zalog smo v letošnjem letu izboljšali izterjavanje kupcev (od 55 na 45 dni). Račune

dobaviteljev plačujemo povprečno v 28 dneh (v letu 1961 v 33 dneh).

II. Delovna sila

V prvih devetih mesecih 1962 je bilo v podjetju povprečno zaposlenih 735 oseb, in to:

tiskarna	420
založba	153
časopis	126
uprava podjetja	36

V lanskih prvih devetih mesecih je bilo zaposlenih povprečno 689 oseb. Število zaposlenih se je povečalo za 7%.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

Ob investicijskem programu tiskarne

Z rekonstrukcijo ČZP »Ljudska pravica« so bili ustvarjeni pogoji za občutno povečanje proizvodnje. Novi obratni prostori in rekonstrukcija starih so ustvarili pogoje za izboljšanje tehnološkega postopka. Vendar pa — zaradi omejenih sredstev — nabava novih strojev ni šla v skladu z vlaganjem v objekte. V tem času, ko se je razvijala rekonstrukcija, smo nabavili le nekaj novih strojev. Kljub temu pa se je že s temi izboljšavami povečal bruto produkt tiskarne od 683 milijonov leta 1959 na okoli 1250 milijonov dinarjev v letu 1962.

V vrsti razprav smo lahko ugotovili, da so še precejšnje možnosti — z nabavo novih strojev in nadaljnjim izboljšanjem tehnološkega procesa — za povečanje produktivnosti. Predvsem je nujno, da uvedemo strojno delo predvsem tam, kjer lahko stroji občutno skrajšajo delovni postopek. To velja zlasti za knjigovoznico, za izdelavo barvnih klišejev, za uvedbo čim obsežnejše predpriprave in za nadomestilo tistih strojev, ki zaradi majhnega števila odtisov na uro niso več rentabilni. Investicijski program, ki ga je izdelala tiskarna za nabavo novih strojev, predvideva v letih 1963 do 1965 investicijske potrebe v višini 480 milijonov dinarjev. Dobro po-

Aktualno

lovico teh sredstev bomo lahko pokrivali z lastnimi sredstvi, za preostalo polovico pa bomo iskali kredite.

Pri izvajanju tega programa bo treba predvsem skrbeti za to, da se bodo najprej nabavljali stroji, ki lahko v največji meri vplivajo na večjo produktivnost, na skrajšanje rokov itd. Če upoštevamo presusmeritev grafičnih izdelkov na stalen porast števila knjig, potem bo brez dvoma potrebno, da najprej moderniziramo knjigovoznico, s čimer bomo lahko občutno skrajšali roke tiskanja knjig in dosegli kvaliteto ter ceno, ki je uveljavljena na mednarodnem tržišču. Prav tako bo oprema klišarne in modernizacija litografije ter bakrotiska brez dvoma izrednega pomena.

Pri investicijskem programu tiskarne pa moramo upoštevati objektivne možnosti za nabavo potrebnih strojev. Preveč je še razširjeno mnenje, da so dobri samo tisti stroji, ki jih že poznamo. Zato je še vedno razvita težnja po nabavi strojev predvsem z zahodnega tržišča. Vemo, da bodo že itak precejšnje težave z nabavo zahodnih deviznih sredstev za stroje, ki jih na vzhodu sploh ne delajo. Zato pa je nujno, da se za vse tiste stroje, ki jih delajo tudi na vzhodu, obrnemo predvsem na vzhod, ker bo to edina možnost, da do teh strojev sploh pridemo.

Zato je važno, da bomo imeli enak odnos do strojev, ki pridejo z vzhoda, kot do onih z zahoda, da jih bomo čim bolj spoznali in jih znali čim bolj izkoristiti; čeprav ti stroji morda v kvaliteti ne dosegajo zahodnih strojev, se moramo v polni meri zavedati, da se stroji ne kupujejo zato, da bodo vedno ostali v podjetju, ampak da bodo čim več delali, dali čim več od sebe in v čim krajšem času ustvarili amortizacijo, ki je potrebna za nabavo novega in še modernjšega stroja. Zato ni bistveno, koliko časa bo neki stroj trajal, ampak je važno predvsem, v kolikšnem času se bo amortiziral, kako bo omogočil

(Nadaljevanje na naslednji strani)

Periodični obračun za tretje četrtletje 1962

Značilnosti v zvezi z delovno silo so naslednje:

	V 000 din		Indeks
	I-IX/62	I-IX/61	
1. Povprečno število zaposlenih	735	689	107
2. Število vkalkuliranih ur	1.360.128	1.354.945	100,4
3. Od tega nadur	69.672	70.683	99
4. Bolezen do 7 dni	16.798	16.834	100
5. Bolezen nad 7 dni	53.554	39.847	134
6. Neplačani upravičeni izostanki	3.431	3.672	93
7. Neupravičeni izostanki	635	608	104
8. Izostanki skupaj	74.416	60.961	122

Čeprav se je število zaposlenih povečalo za 7%, je ostalo število izvršenih ur skoraj enako lanskoletnim zaradi izostankov, ki jih je bilo v letošnjem letu v povprečju za 22% več kot lani.

Z izostanki smo izgubili 5,5% vseh plačanih ur (v letu 1961 — 4,9, v letu 1960 4,6%). Povprečno je zaradi izostankov manjkalo na delu 60 ljudi.

Pri izostankih so se predvsem povečale boleznine nad 7 dni (za 34%), medtem ko so boleznine do 7 dni ostale na lanskem nivoju; prav tako tudi neplačani izostanki.

V devetih mesecih smo izdali za dopolnilno stopnjo socialnega zavarovanja že 5.700.000. Nesorazmerno večji je seveda izpad v proizvodnji. Izračun na

bazi realizacije in vkalkuliranih ur pokaže zmanjšanje realizacije za 146 milijonov, kar pomeni 34 milijonov manjši dohodek in 28 milijonov manjši čisti dohodek podjetja. Če bi nam uspelo znižati izostanke na stopnjo iz leta 1960, bi to pomenilo 10 milijonov večji čisti dohodek.

III. Celotni dohodek in razdelitev

V prvih devetih mesecih smo prodali proizvodov in storitev za 2.501.055.000 kar je za 17% več kot v lanskem letu in 73,9% sredstev, predvidenih z družbenim planom. Zaradi prehoda na obračun po plačani realizaciji se rezultati ustrezno spremenijo tako, da delimo naslednji celotni dohodek:

	V 000 din		Družbeni plan
	I-IX/62	I-IX/61	
Tiskarna	772.951	784.495	1.180.000
Založba	1.168.181	1.177.807	1.801.000
Časopis	229.298	185.352	418.462
Celotno podjetje	2.170.430	2.147.654	3.599.462
Celotno podjetje		Indeks	
I-IX/62 : I-IX/61		101,1	
I-IX/62 : družbeni plan		63,8	

Celotni dohodek je za 1,1% večji kot v prejšnjem letu. Do 30. IX. je bilo na osnovi plačane realizacije izvršeno 63,8% letnega družbenega plana (tiskarna 63,5, založba 64,9, časopis 54,8%).

Struktura celotnega dohodka

	I-IX/62	V 000 din				
		Struktura v %	I-IX/61	Struktura v %	Družbeni plan	Struktura v %
Celotni dohodek	2.170.430	100	2.147.654	100	3.599.462	100
Trgovsko blago	976.094	45	977.467	45,5	1.490.573	43,8
Materialni stroški	493.575	22,7	482.532	22,5	800.365	23,5
Amortizacija	47.214	2,2	45.287	2,1	73.435	2,2
Razni stroški	58.593	2,7	54.883	2,5	112.939	3,3
Osebnih dohodki v materialnih stroških	40.097	1,8	36.909	1,7	61.565	1,8
Prispevki in članarina	7.335	0,3	2.200	0,1	10.024	0,3
Izredni stroški	2.064	0,1	1.790	0,1	3.100	0,1
Prometni davek	36.123	1,7	14.859	0,7	57.308	1,7
Dohodek podjetja	509.335	23,5	531.727	24,8	790.155	23,5

Legenda stroškov

Razni stroški:

Investicijsko vzdrževanje, reklama in propaganda, reprezentanca, udeležba na sejmih, bančne obresti, zavarovalne premije, izobraževanje kadrov, obresti za poslovni sklad.

Osebnih izdatki v materialnih stroških:

Dnevnice, potni stroški, nagrade vajencem, nadomestila za bolezni, avtorski honorarji, zaščitne delovne obleke, začasno delovno razmerje, prevoz na delo, zaščitna hrana, provizija akviziterjev.

Prispevki in članarine:

Prispevki in članarine zbornicam in drugim organizacijam, vodni prispevek, dopolnilni prispevek za socialno zavarovanje.

Primerjava strukture z družbenim planom kaže, da je bila stopnja dohodka planirana realno (planirano 23,3, dejansko 23,5). Stopnja dohodka je nižja od lanskoletne (23,5, v primerjavi s 24,8) za-

radi ostrejših instrumentov akumulacije. To velja predvsem za prometni davek in bančne obresti od namenskih kreditov, pri katerih nič več ne uživamo dosedanjih olajšav.

Ob planiranju prometa s trgovskim blagom smo bili zelo previdni zaradi nejasne situacije, ki je v začetku leta vladala na tržišču. Ugotovljamo, da je naš papirniški oddelek ob tretjem četrtletju dosegel 87% letnega družbenega plana, kar se odraža tudi v strukturi dohodka (predvidena stopnja 43,8, dejansko 45). Deloma je tu čutili tudi vpliv višjih cen, povišanega prometnega davka itd.

Pri kategoriji »razni stroški« je stopnja trenutno sicer nižja od predvidene. Vendar moramo upoštevati, da se bodo nekateri stroški pojavili konec leta (reklama, reprezentanca itd.).

Če primerjamo strukturo celotnega dohodka z lanskim letom, ugotovimo zlasti veliko povečanje pri prometnem davku (od 0,7 na 1,7); na to povečanje seveda ne moremo vplivati. Manjše spremembe — v glavnem podražitve, so tudi pri (Nadaljevanje na 5. strani)

Sporočilo članom sindikata

Na zadnjem sindikalnem občnem zboru je bilo sklenjeno, da se za vsak obrat ustanovi samostojna sindikalna podružnica. Zato smo izvolili 3 samostojne IO. Ker pa nas vodi občinski sindikalni svet še vedno kot eno podružnico, čeprav je bil obveščen o reorganizaciji in ker se je pokazala potreba po koordinaciji pri sindikalnem delu, so vsi trije IO sklenili na skupni seji, da izvolijo odbor, ki bo usmerjal delo, skupno vsem trem podružnicam, hkrati pa bo na zunaj predstavljal sindikat ČZP »Ljudska pravica«.

Samostojnost podružnic ne bo prav nič okrneta, delo pa jim bo v marsičem olajšano. Vsaka podružnica bo samostojno razpolagala s sredstvi, ki ji pripadajo, samostojno razpravljala o svojih problemih in jih samostojno reševala. Na seji upravnih odborov vseh treh podružnic je bilo sklenjeno, naj bodo v skupnem IO predsedniki, podpredsedniki, tajniki in blagajniki podružnic, tako da so vse enakopravno zastopane, ki bodo skrbeli za povezavo med IO podružnice ter skupnim IO.

Za predsednika je bil izvoljen tov. Marjan Podgoršek (CZ), za tajnika tov. Mira Orehek in za blagajnika tov. Dana Nučič. Naloga blagajnika bo samo odvajanje članarine.

Do sedaj je skupni IO razpravljal med drugim o rezultatih ankete o menzi, o delu kluba, organizaciji »samopomoči«, o gledaliških abonmajih, o razdelitvi sredstev bivše sindikalne podružnice na nove sindikalne podružnice.

Prepričani smo, da bo tako delo potekalo enotneje in da bodo končni rezultati boljši.

Izvršni odbor
sindikalne podružnice
ČZP »Ljudska pravica«

Bodičar:

PRIPOMBA PO NEKEM OBČNEM ZBORU S KILOMETRSKIM REFERATOM
(ki je bil kasneje še objavljen)

Spet nekoč morili kruti so pirati,
zdravje zdaj jemljó mu surogati,
živce žró mu dolgovezni referati.

OB INVESTICIJSKEM PROGRAMU TISKARNE

(Nadaljevanje s 3. strani)

povečanje proizvodnje v odnosu na doseženo stopnjo in s tem prispeval k ustvarjanju večjega dohodka.

Z izvajanjem investicijskega programa pa postaja vse važnejše uvajanje predpriprave, da bodo obstoječi stroji res čim bolj izkoriščeni. Zato bo prav, da člani kolektiva tiskarne, ko bodo razpravljali o samem investicijskem programu, ne razpravljajo samo o tem, kakšne stroje je treba nabaviti, ampak tudi o tem, kako še bolj izpopolniti organizacijo dela, kako čim bolj ekonomično izkoristiti kapacitete, ki jih imamo, kar vse pomeni važen element za dobro gospodarjenje.

Periodični obračun za tretje četrtletje 1962

vseh ostalih elementih, kar je posledica zvišanih cen in tarif in spremenjenih pogojev. Ob tem moramo poudariti, da so

v letošnjem letu prav vse naše ekonomske enote skrbele, da bi stroške čimbolj znižale, kar pa ni bilo vedno v naši moči.

Struktura dohodka

Primerjava z letom 1961	V 000 din			
	I-IX/62	%	I-IX/61	%
Dohodek	509,335	100	531,727	100
Prispevek iz dohodka	76,400	15	79,759	15
Prispevek od izrednega dohodka	12,138	2,4	30,104	5,7
Čisti dohodek	420,797	82,6	421,864	79,3

Primerjava z družbenim planom

Primerjava z družbenim planom	Druž. plan 1962			
	I-IX/62	%	Druž. plan 1962	%
Dohodek	509,335	100	790,155	100
Prispevek iz dohodka	76,400	15	118,523	15,0
Prispevek od izrednega dohodka	12,138	2,4	33,434	4,2
Čisti dohodek	420,797	82,6	638,198	80,8

Tudi struktura dohodka ne prinaša posebnosti. Prispevek iz dohodka je obračunan po stopnji 15%, enako kot v lanskem letu in enako, kot je predvideno z družbenim planom podjetja. Od obračunanega prispevka gre v poslovni sklad podjetja 67,385 tisoč, v republiški sklad za založništvo 9.015 tisoč.

Prispevek od izrednega dohodka je letos nižji od lanskoletnega (5,7 na 2,4) zaradi spremenjenega izračuna in višjega

povprečja osebnih dohodkov, ki služi kot osnova za izračun. Pričakujemo, da bo konec leta stopnja izrednega prispevka nekoliko višja, če se bo uresničilo naše predvidevanje o višjem zaslužku pri določenih poslih.

Čisti dohodek je bil, kljub prehodu na obračun po plačani realizaciji, dosežen skoraj v lanskoletni višini in v višini 65,9% sredstev, predvidenih z družbenim planom.

Razporeditev čistega dohodka

Primerjava z letom 1961	V 000 din			
	I-IX/62	%	I-IX/61	%
Čisti dohodek	420,797	100	421,864	100
Za osebne dohodke	364,717	86,7	338,477	80,2
Za sklade in druge obveznosti (med letom nerazporejeno)	56,080	13,3	83,387	19,8

Primerjava z družbenim planom

Primerjava z družbenim planom	Družb. plan 1962			
	I-IX/62	%	Družb. plan 1962	%
Čisti dohodek	420,797	100	638,198	100
Za osebne dohodke	364,717	86,7	563,296	88
Za sklade in druge obveznosti	56,080	13,3	74,902	12

Od doseženega čistega dohodka je bilo porabljeno:

86,7% za osebne dohodke, 13,3% je ostalo nerazporejeno in se razporedi z zaključnim računom. Razdelitev se zelo približa delitvi, predvideni s pravilnikom o delitvi čistega dohodka (88:12) še zlasti, če upoštevamo, da osebni dohodki niso bili obračunani dokončno po vseh merilih. Od lanskega leta se je razporeditev spremenila v korist osebnih dohodkov zaradi dejanskega zvišanja osebnih dohodkov, povečanja osnov pri nižjih kategorijah, novih načinov obračunavanja, izpolnitve delovnih mest itd.

Povprečni osebni dohodki

Povprečni mesečni neto osebni dohodki v podjetju so znašali:

v letu 1962 (I-IX)	38.460
v povprečju leta 1961	36.700
v prvem polletju 1962	38.100

Povprečni osebni dohodki v devetih mesecih so za 4,8% višji od lanskoletnih in za 1% višji kot v prvem polletju.

V letošnjem letu se je spremenila notranja struktura osebnih dohodkov v korist nižjih kategorij. Navajamo podatke za mesec januar in september 1962:

Mesečni zaslužki	V odstotkih	
	31. I. 1962	30. IX. 1962
do 20.000	16,11	5,9
od 20—50.000	64,91	74,0
od 50—80.000	15,47	17,5
nad 80.000	3,51	2,6

Ob razpravi o periodičnem obračunu podjetja na osrednjem delavskem svetu so bili sprejeti naslednji sklepi:

IZVRŠNI ODBOR SINDIKALNE PODRUŽNICE TISKARNE:

1. Franc Černe — predsednik, 2. Peter Blažič — podpredsednik, 3. Ivan Kogej — tajnik, 4. Vida Marinšek — blagajnik, 5. Marko Bednařik, 6. Janko Čeh, 7. Jože Ferenc, 8. Franc Kmetič, 9. Ciril Medved, 10. Nada Mladenovič, 11. Marjan Mlakar, 12. Kati Rozman, 13. Janez Srakar.

IZVRŠNI ODBOR SINDIKALNE PODRUŽNICE ČASOPISNEGA OBRATA:

1. Marjan Ciglič — predsednik, 2. Mira Orehek — tajnik, 3. Dana Nučič — blagajnik, 4. Tončka Cankar, 5. Milan Govekar, 6. Marko Jereb, 7. Miran Ogrin, 8. Bojan Samarin, 9. Mara Stegel, 10. Joža Vrečar.

IZVRŠNI ODBOR SINDIKALNE PODRUŽNICE CANKARJEVE ZALOŽBE:

1. Marjan Podgoršek — predsednik, 2. Vinka Kumelj — tajnik, 3. Darinka Cerin — blagajnik, 4. Silva Lavrič, 5. Rudi Lutman, 6. Marjan Vrančič, 7. Berta Žertuš.

IZVRŠNI ODBOR SIND. PODRUŽNICE ČZP LP:

1. Marjan Podgoršek — predsednik, 2. Peter Blažič — podpredsednik, 3. Mira Orehek — tajnik, 4. Dana Nučič — blagajnik, 5. Franc Černe, 6. Ivan Kogej, 7. Vida Marinšek, 8. Vinka Kumelj, 9. Darinka Cerin, 10. Marjan Ciglič.

UPRAVNI ODBOR DELAVSKEGA KLUBA ČZP »LJUĐSKA PRAVICA«:

Predsednik: Boris Rebolj; podpredsednik: Milan Govekar; tajnik: Snežna Gogala; blagajnik: Tone Lazar; člani: Marko Bednařik, Ivica Bozovičar, Rajko Čebular, Tinka Golob, Jože Hribar, Janez Novak, Ana Sladič, Mate Vidmar in Franc Vrhovec.

Nadzorni odbor: Štefka Javornik, Marko Jereb in Srečko Kastelic.

Dušan Fortič — predsednik Društva novinarjev Slovenije

Dne 20. oktobra je bil občni zbor Društva novinarjev Slovenije, na katerem so izvolili nov upravni odbor društva, v katerem so: Evgen Bergant, Dušan Dolinar, Dušan Fortič, Tone Gošnik, Gregor Kocjan, Vljak Krivokapič, Nena Luzar, Silvo Matelič, Milan Pogačnik, Dušan Rebolj, Lojze Saje, Drago Simončič, Jaka Štular, Vinko Trinkaus in Blaž Vrečko.

V nadzornem odboru so: Miloš Mikeln, Miro Pavlica in Pavle Zrimšek.

Na prvi seji novega upravnega odbora so za predsednika Društva novinarjev Slovenije izvolili tovariša Dušana Fortiča, glavnega urednika »Ljubljanskega dnevnika«.

Vinko Trinkaus na Poljskem

V prvi polovici novembra se je mudila na Poljskem študijska skupina Zveze novinarjev Jugoslavije. V delegaciji, ki se je že vrnila, je bil tudi Vinko Trinkaus, glavni in odgovorni urednik Delavske enotnosti.

Pripravljamo statut podjetja

Tudi v našem podjetju smo že začeli zbirati in pripravljati gradivo za novi statut podjetja. Strokovni kolegij je predlagal, naj bi bile v komisiji za pripravo statuta zastopane vse osnovne dejavnosti našega podjetja. Enote so že izbrale svoje predstavnike. Tako zdaj potrebno gradivo že zbirajo Vera PENCA, Ivo GROBLJŠEK, Rezka GLAVIČ, Minka VRHOVEC, Ivica BOZOVIČAR in Miro PAVLICA.

Maks Blejec — 60-letnik

Kdo od nas ga ne pozna? Dobro znan in cenjen, zaradi njegove široke strokovne razgledanosti, kljub 60 letom še vedno fizično in duševno svež, še vedno doprinaša svoj delež za dvig in razvoj grafične stroke.

Praden je prišel v naš kolektiv, je vlagal vse napore pri vzgoji grafičnih kadrov. V času njegovega službovanja pri Združenju grafičnih podjetij je izšla izpod njegove roke vrsta stokovne literature. Zavezmal je v svoji 45-letni dobi kot grafičar odgovorne položaje. Zato ni znan samo v našem kolektivu. Tovariša Maksa Blejca poznajo grafični delavci kot priznanega strokovnjaka po vsej državi. Po upokojitvi let 1959 mu je vodstvo naše tiskarne zapalo organizacijo in vodstvo analitične in statistične službe.

Rezultati njegovega dela kot analitika so velikega pomena za organe upravljanja, ker le iz teh je razvidno gibanje celotne proizvodnje in pravočasno odpravljanje slabosti, ki se pojavljajo.

Zvestemu sodelavcu našega glasila »Črno na belem« čestitamo za jubilej, in mu kličemo: »Še na mnoga leta!«

IZ SOBE ŠTEVILKA 69 POROČAJO:

Prišel:

Miro Pavlica, 1. oktobra 1962, od »Gospodarskega vestnika«.

Odšla:

Ljubica Kristan, uredn. dopisništva, 1. novembra 1962.

IZ SOBE ŠTEVILKE 10 POROČAJO:

Rodili sta:

Majda Kastelic — rodila deklico.
Nada Makarović — rodila dečka.

Naraščaj so dobili:

Leopold Jesih — hčerko Lidijo, r. 10. septembra 1962.

Čestitamo!

Novi člani kolektiva:

1. oktobra 1962 sta vstopila
Jernej Kirn — bakrotiskarski vajenec,
Anton Juvančič — pomožni delavec v knjigoveznici.

Janez Cizelj — petdesetletnik

Pred tedni — točneje 3. oktobra — je obhajal naš tovariš Janez Cizelj 50-letnico rojstva. Ker je v tiskarni splošno znan in priljubljen, ni mogel ta praznik ostati samo praznik našega Janeza, temveč so se mu pridružili razen njegovih sodelavcev v mehanični delavnici še tovariši iz drugih oddelkov, med njimi tudi generalni

direktor tov. Sergej Vošnjak. Po dvanajsti uri so se zbrali na prisrčni prireditvi in obdarili našega slavljenca z lepimi darili. Proslava je bila v veliko zadoščenje našemu slavljenecu, ki že več kot 50 let dela v delavnici tiskarne. Med vojno je bil interniran, po vojni pa se je z novo vneto vključil v delo in je njegova zasluga, da naši stroji tečejo in da je zastojev čimmanj. Več let je bil član delavskega sveta, ob graditvi podjetja pa je bil predsednik gradbene komisije.

Želimo, da bi bil naš Janez še mnogo let med nami in med svojimi elektromotorji zadovoljen in zdrav.

Stane Glavač — petdesetletnik

24. X. t. l. je praznoval 50 letnico rojstva varnostni tehnik tiskarne Stane Glavač.

Izučil se je za poklic ofsettiskarja v Blasnikovi tiskarni leta 1933. Takoj v letu 1941 se je pridružil osvobodilnemu gibanju in v njem vsa leta do osvoboditve aktivno sodeloval. Kot tak je bil znan vsem grafičnim delavcem. Bil je glavni intendant za mesto Ljubljana. Zaradi svoje velike aktivnosti se je moral leta 1942 umakniti v ilegalo, nakar je odšel v NOV.

Odšli so:

Florijan Schautzer — knjigovez — 12. oktobra 1962.

Hasan Kadunić — pom. delavec v bakrojedkalcnici — 31. oktobra 1962.

Iva Košir — kopist v klišarni — 5. novembra 1962.

IZ SOBE ŠTEV. 23. POROČAJO:

Prišli:

Boštjan Žagar — 1. IX.
Angela Markič — 1. X.
Nikolaj Snój — 9. X.
Božidar Fortuna — 16. X.

Odšli:

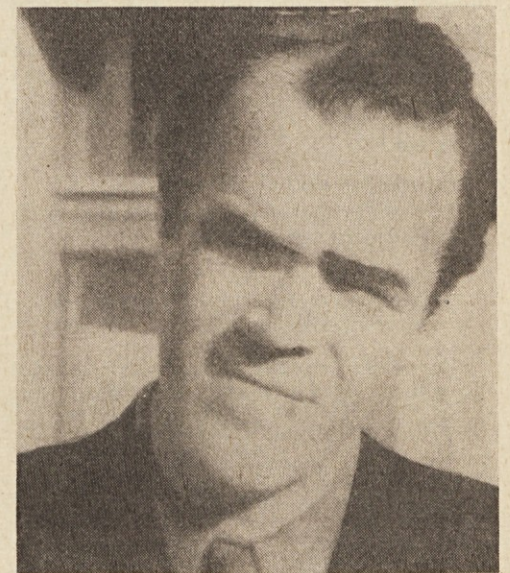
Milan Čučnik — 30. IX.
Alenka Lovše — 31. X.

Poročila se je

Danica Garafolj sedaj Škerjanc — 6. X.

Rodili sta:

Škerjanc, sina
Stanka Erbežnik, hčerko.
Čestitamo!

1957 dalje pa kot varnostni tehnik, kakršnega pozna ves kolektiv. Na tem delovnem mestu je njegovo največje prizadevanje v tem, da z varnostnimi ukrepi zmanjšuje število obratnih delovnih nezdod.

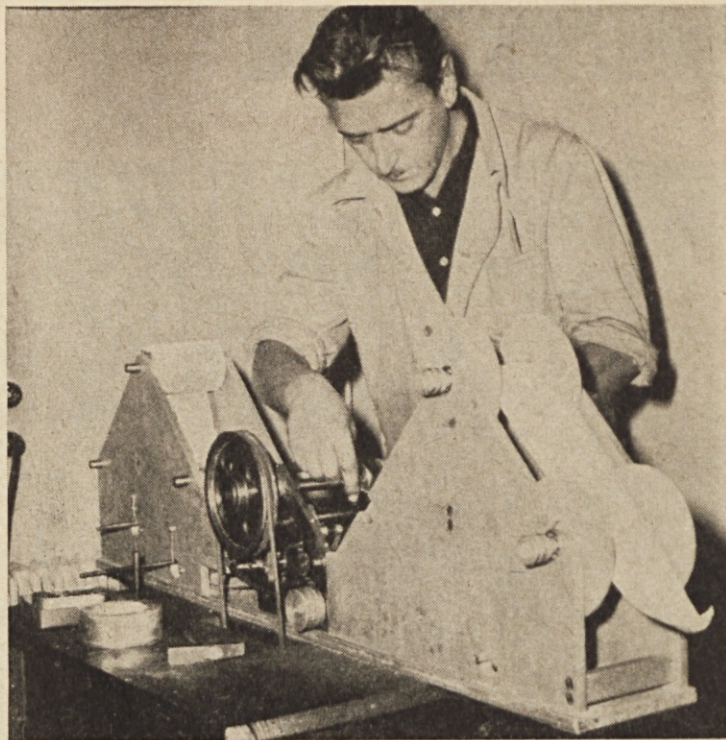
Ob njegovem 50-letnem jubileju mu želimo še mnogo zdravih in uspešnih let.

IVANČIČEV PERFORATOR

Upajmo, da nam tovariš Lado Ivančič, oddelkovodja monotajpa, teh nekaj vrstic in slike, ki ga kaže z njegovim perforatorjem (posneta je bila za album — ne za objavo!), ne bo štel v hudo, čeprav vemo, da nima rad, če se karkoli, dobro ali slabo, obeša na veliki zvon. Toda pomembnost Ivančičeve konstrukcije perforatorja, stroja za perforiranje papirnih zvitkov za monotajp stavne stroje, vsekakor terja vsaj skromno informacijo.

Na linotajp stavnih strojih stavec hkrati stavi in tudi uliva črke oziroma vrste. Pri monotajpu je to drugače: stavec tipka, mehanizem pa njegovo tipkanje prenaša na perforiran papir nad tipkalnim strojem. (Perforacija je potrebna zavoljo premikanja po zobčkah.) Na tem papirju nastajajo tako luknjice — znamenja za matrice, črke. Ta perforirani papir — pravzaprav zvitok — je treba nato prenesti in vstaviti v ulivalni stroj. Šele potem se začne ulivanje. Vsako monotajp črko je mogoče vzeti iz vrste, medtem ko so pri linotajpu ulite v neločljivo vrsto. Mimogrede še povejmo, da ima monotajp pred linotajpom nekaj prednosti: na monotajpu je mogoče uporabiti več vrst iste črke (npr. pokončne, poševne in polkrepke), več naglašanih črk oz. matematičnih in drugih znamenj, in to brez kakršnega koli ročnega vlaganja; mimo tega je mogoče perforirane zvitke shraniti za morebitne ponatise. V tem primeru je potrebno samo ulivanje; žal tega pri nas še ne prakticiramo.

Perforirane zvitke smo po nabavi monotajpa kajpak za drage denarce uvažali iz Anglije, domovine monotajpa. Tovariš Ivančič pa si je že kmalu začel beliti glavo in tuhtati, kako bi se dalo perforirati papirne zvitke doma. Prihranili bi devize in tiskarna ne bi bila odvisna od uvoza. Pa je stuhtal. Zvitke so najprej perforirali kar na stavnem stroju. Toda delo je šlo le počasi od rok. Omisliti si bo treba stroj, nekaj avtomatičnega. In tovariš Ivančič je spet dolbel naprej. Nastal je prvi perforator, ki je nekaj let marljivo in zvesto ropotal poleg supre in luknjal papirne zvitke za domačo rabo. Toda izumitelj se je zdela stvar še prepočasna. Hotel je več, zahteval več, kakor je pač človeška navada. Tako je zadnje mesece skonstruiral stroj, ki lahko hkrati obdeluje tri zvitke. Račun je preprost: zmogljivost perforatorja je zdaj tolikšna, da bo lahko naš monotajp dobavljal perforirane zvitke vsem monotajpom v Jugoslaviji (okrog 6 ton letno). Rezultat

LADO IVANČIČ (Foto: R. Hace)

je tudi že tukaj: čemu uvažati, ko je roba doma; uvoz perforiranega papirja za monotajp je ustavljen.

Povejmo še, da perforator ni nikakršna kopija angleških aparatov. V Angliji perforirajo drugače, s kompresijo, domači stroj pa z iglo. Tovariš Ivančič je rad perforator še tehnično izboljšal (bržkone mu hoče dati lepšo vnanjo podobo). Mimo tega si tudi želi, da bi perforirane zvitke razpošiljali tiskarnam po Jugoslaviji kar sami, brez posrednika, ki bi samo spremenil naslov in napisal nov račun s primernim nabitkom. Tovarišu Ivančiču za njegov uspeh zares iskrene čestitke!

T. G.

DVAJSETLETNICA »DELAVSKE ENOTNOSTI«

Vsi bivši glavni uredniki Delavske enotnosti so se udeležili proslave ob dvajsetletnici DE. Na sliki je tudi tov. Franc Leskošek-Luka, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine, od desne proti levi: tovariši Tone Fajfar, Tomo Brejc, Mitja Švab, Mile Smolinsky, Božena Bašin-Kostič, Franc Leskošek-Luka, Ivo Tavčar, Tone Seliškar, France Boštjančič, Vinko Trinkaus, sedanji glavni in odgovorni urednik DE. Sprejema se ni udeležil zaradi zadržanosti le tovariš Roman Albreht, ki je bil glavni urednik Delavske enotnosti od 1951—1954. Na desni sliki je tovariš Jože Borštnar, podpredsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in predsednik izdajateljskega sveta — v pogovoru s skupino udeležencev sprejema.

Naši fotoreporterji pa so zamudili priložnost, da bi napravili nekaj posnetkov na družabnem večeru (zato ne moremo objaviti še slike od tam), ki ga je priredila Delavska enotnost v hotelu Union za vse sodelavce iz hiše. Udeležili so se ga tovariši iz vseh oddelkov tiskarne, klišarne, ekspedita, šoferji in vratarji, ki so z nekaterimi člani ekonomske enote Delavske enotnosti preživeli prijeten večer. Tako so se tovariši iz Delavske enotnosti hoteli skromno oddolžiti tovarišem iz tistih oddelkov, ki neposredno sodelujejo pri izdaji lista in pri tem večkrat v letu, ko list izide v povečanem obsegu, ne štedijo truda in požrtvovalnosti, da pride list pravočasno v roke bralcem.

Kje so lahko notranje rezerve

Inozemski oddelek Cankarjeve založbe je v letošnjem letu doslej pripravil tri zelo uspele in tudi poslovno uspešne razstave: razstavo tiska Lužiških Srbov, razstavo »Umetnost na reprodukcijah« in razstavo založbe Oxford University Press iz Londona. Ta novi način dela knjigarne za inozemsko knjigo se je pokazal kot zelo uspešen in je požel številne pohvale zasebnih in strokovno zainteresiranih kupcev. Samo zadnjo razstavo je obiskalo okoli 2000 ljudi. Veliko zanimanje spodbuja k številnejšemu in še raznoterejšemu organiziranju podobnih prireditvev, morda tudi v kateri drugi poslovalnici. Na sliki: z zadnje razstave

Knjige, ki jih je Cankarjeva založba pet let nazaj odpisovala in vodila v posebni evidenci, je od 1. do 4. oktobra razprodajala naša knjigarna v avli upravne zgradbe. V teh dneh smo razprodali okrog 26.000 izvodov različnih knjig. Izkupiček je znašal 2.600.000 dinarjev, za kolikor se bo povečal letošnji poslovni uspeh založbe. — Od uslužbencev drugih obratov smo slišali marsikatero pikro pripombo, čeprav smo zanje rezervirali poseben poslovni čas. Pri naslednjih podobnih razprodajah bomo nekatere pripombe in izvedljive predloge upoštevali ter najprej ponudili knjige in šolske potrebščine domačim interesentom

Obseg proizvodnje se je po novogradnji in adaptaciji starega tiskarniškega poslopja v treh letih povečal od slabih 700 milijonov na dobrih 1200 milijonov. Novi prostori pa omogočajo še nadalje lep razvoj. Pri takem obsegu pa bo treba resno premisliti, kako izboljšati organizacijo dela ali poslovanja v najširšem smislu, kajti sedanji klasični način organizacije tiskarske proizvodnje že danes ni več popolnoma ustrezen. Zagotoviti pa potrebne strokovne kadre, še zdaleč ni lahka naloga. Zato je treba preudariti, kaj bi bilo treba vse napraviti, da navkljub primanjkljaju kadrov pravilen razvoj ne bi trpel.

Po družbenih normah smo dolžni nenehno povečevati produktivnost. Ta norma, sicer nenapisana, znaša pri nas okoli 5 % letno. To pa dá na leto že danes za blizu 70 milijonov večjo proizvodnjo. Nastane veliko vprašanje, kako to dosežati. Brez velikega truda celotnega kolektiva to ne bo šlo.

Najvišji gospodarski voditelji države nenehno opozarjajo, da je treba za zvečanje produktivnosti permanentno iskati in izkoriščati »notranje rezerve«. Ta napotek velja tudi za nas, saj je tudi edino rešilen. Treba bo le celotni kolektiv tako aktivizirati, da bo zmožen vpeljati tako organizacijo dela, ki bo odkrila sleherni rezervo in jo nato odpravila. S tem ne bo samo zvečan obseg proizvodnje, marveč bo zvečan tudi čisti dohodek, s tem pa tudi osebni dohodek oziroma življenjski standard slehernega člana našega kolektiva.

Ker morda marsikomu niti ni jasno, kaj so notranje rezerve, često slišimo, da jih pri nas sploh ni. To pa je zelo zmotno mnenje, kajti nikdar ni organizacija dela tako dobra, da ne bi mogla biti boljša.

Oglejmo si sedaj »sektorje«, ki lahko še vsebujejo rezerve, se pravi, kjer so še lahko pomanjkljivosti, ki zahtevajo izboljšanja, izpopolnjevanja in večje skrbi za zvečanje produktivnosti in poslovnega uspeha.

(Več misli za nadaljnja izvajanja sem našel v brošuri Kurs iz analize poslovanja, III. zvezek: Analiza produktivnosti rada i radne snage, ki jo je napisal dr. Sima Dohčević, izdal za Zavod za ekonomske ekspertize v Beogradu.)

Navedel sem že, da je sektorjev, kjer bi mogle biti še rezerve, precej. Naj jih sedaj začnem prikazovati drugega za drugim in pri vsakem povedati samo glavno, kar je potrebno, in sicer z ednim ciljem, da bi kot analitik tiskarne pripomogel k izboljšanju poslovnega uspeha.

1. VODSTVO PROIZVODNJE

Za konkretne potrebe bi poudaril, da bi bilo treba posebej govoriti o organizaciji proizvodnje, ki bi obsegala tri različne naloge:

- trgovsko ali komercialno,
- pripravljalno-organizacijsko in
- nadzor ali kontrolo proizvodnje.

Z drugimi besedami bi dejal, da mora biti skrb nekaterih, kaj bomo proizvajali, drugih pa, kako bomo proizvajali. Ta »kaj« je naloga

- trgovske ali komercialne službe.

Skrb tovarišev, zaposlenih v tej službi, bi bila: popolno poznavanje ekonomike poslovanja in poslovnega uspeha, pre-

PROIZVODNJO IN PROIZVODNOST

skrba naročil, ki so našim kapacitetam najprimernejša glede na ekonomičnost in rentabilnost ter vsklajeno (sinhronizirano) zaposlenost vseh naših proizvodnih oddelkov. To nalogo izpolnjujejo pismeno, češče pa tudi osebno, da bolje spoznajo potrebe po grafičnih izdelkih, ki jih izdelujemo. Pri tem delu je potrebno nenehno prizadevanje, da se omejimo na čim manj vrst proizvodov, da bo omogočena preprostejša in bolj homogena organizacija dela pa tudi proizvodnja sama. V to službo spada seveda vsa poslovna korespondenca z naročniki, vključno predkalkulacije, končne kalkulacije in sestavljanje faktur ter potrebna statistika za lastno potrebo. V tem sektorju je tudi težka naloga: vzgoja in disciplina naročnikov, da bi oddajali svoje rokopise in vse drugo potrebno tako pripravljeno, da bi bilo sposobno za tisk, hkrati pa izražali vsa svoja navodila in želje že ob predaji naročila. Z disciplino naročnikov bi pridobili marsikako proizvodno uro.

b) Priprava in organizacija dela

Osebnost dajem temu delu pri izkoriščanju rezerv precejšen pomen. Naloga tega sektorja je, da postopoma preide organizacija dela z obrtniškega načina na industrijski način. Zmotno je namreč mnenje, da ustvarijo industrializacijo proizvodnje samo sodobni stroji, strojne naprave in aparati. Vsa ta sodobna osnovna sredstva bodo ostala mrtva, če delo zanje ne bo najpreciznejše pripravljeno in organizirano. Industrijska proizvodnja se razlikuje od obrtne namreč predvsem po delovnem postopku. Za obrtniški način je bolj ali manj značilna **improvizacija**. Probleme med proizvajanjem rešujejo v takem delovnem postopku šele sproti, ko nastajajo, in sicer po občutku, boljše ali slabše, pač odvisno od kvalifikacije sodelujočih. Nepravilnosti pa odstranjujejo šele tedaj, ko so se že vidno pokazale. Pri industrijskem načinu dela pa zamenja improvizacijo **natančno načrtno delo**. Pri tako velikem obsegu proizvodnje, kakršnega ima naša tiskarna, moramo kaj kmalu preiti na industrijski način dela, ki s suverenim obvladanjem sodobne tehnike in organizacije dela odstranjuje morebitne težave tako načrtno že vnaprej, da med delom sploh ne morejo nastajati. Zato morata biti kakovost izdelka in delovni postopek ugotovljena s preciznimi navodili, opisi in normami že v oddelku za pripravo in organizacijo dela. Delovno mesto je, kakor že ime pove, določeno za delo ne pa za študij delovnega postopka. Poudariti pa moram, da pri nas dela pri pripravljavanju in organizaciji dela le 1,5 odstotka vseh zaposlenih, medtem ko se v gospodarsko razvitejših državah ta odstotek suče od 5—8. (Ta podatek priobčuje dnevnik »Privredni pregled« z dne 8. novembra 1962.) Če pa pomislimo, da pri nas ta 1,5% zaposlenih opravlja razen tega še trgovsko ali komercialno nalogo in nadzor nad proizvajanjem, je več kot jasno, da ne more biti delo do vseh podrobnosti tako organizirano, kakor ga je treba organizirati in pripraviti po sodobnih industrijskih principih.

c) Nadzor ali kontrola proizvodnje

Če v naših razmerah ostaneta tovarišem prva in druga naloga, pa je vsekakor treba v prvi fazi določiti oziroma namestiti za nadzor ali kontrolo proizvodnje dve drugi osebi. Naloga teh dveh bi bila skrb, **kako** bo delo (naročilo) proizvedeno in da bo proizvedeno ob pravem roku. V sedanjem sistemu pa je tako: če se preveč posvečaš trgovski in pripravljajno

organizacijski nalogi, ne utegneš nadzorovati proizvodnje, če pa se preveč posvečaš tehnično proizvodnji, trpi komercialna in organizacijska plat. V prvem primeru čakajo stroji in ljudje v proizvodnji, v drugem pa naročniki in naročila. Poslovnemu uspehu je seveda škodljivo oboje.

Večkrat se je že zgodilo, da so bila navodila stoodstotna, prav tako tudi navodila roka izdelave, pa delo le ni bilo pravilno in ob roku opravljeno. Navodila, čeprav stoodstotna, še niso vse, potrebna je tudi kontrola, da so vsa navodila tudi izvedena. Ko bo uvedena ta služba, bodo znani tudi najmanjši problemi proizvodnje, ki jih danes zaradi pomanjkanja časa ne utegnemo niti opaziti, še manj pa pravočasno urejati. Velika naloga tega sektorja dela bi bila tudi operativno planiranje za vsa ročna in strojna delovna mesta. S tem bi dobili natančen sproti pregled o izkoriščanju vseh zmogljivosti, pa tudi napotke, kakšno delo bi bilo potrebno dobiti, da bi bila zmogljivost raznih oddelkov sinhronizirana, s tem pa tudi boljše izkoriščena. S to delitvijo dela bi bilo doseženo tudi to, da bi s temi ali onimi kapacitetami razpolagal ali disponiral samo eden. Za dobro proizvodnjo je namreč mogoče samo en delovni načrt in samo eno navodilo, in sicer najracionalnejše. Jasno pa je, da bo tako imenovanim proizvodnim disponentom delo omogočeno le, če bo izvajano v tesnem in složnem medsebojnem sodelovanju s tovariši, ki rešujejo prvo in drugo nalogo organizacije proizvodnje.

2. TEHNOLOŠKI POSTOPEK

a) **Predpriprava tiskovnih sestavkov.** Čimprej je treba vzpostaviti oddelek za predpripravljanje tiskovnih sestavkov izven dragocenih tiskarskih strojev, ki so namenjeni za tisk, ne pa za urejanje sestavkov. Za knjižni tisk naj bi takoj začelo veljati načelo, da ročni stavec nima kaj iskati v tiskarski strojnici. Z drugimi besedami: vse korekture in revizije morajo biti opravljene izven tiskalnega stroja. Že samo s tem bi pridobili mnogo produktivnih ur za tiskanje. Precej pa bo še pridobljenih ur tiskanja potem, ko bo kompletiran posebni oddelek za opravljanje glavne izravnave izven tiskalnega stroja. V drugih dveh tehnikah pa bi tudi morali najti sredstva in kontrolne metode, da bi prišle v stroj samo plošče ali valji, res sposobni za tisk.

b) **Delo v več izmenah.** Vselej bi bilo treba pravočasno oceniti, ali bi bilo pravilneje in racionalneje, da delamo v eni ali več izmenah. Ob vsakem ukrepu pa si moramo biti na jasnem, kakšen vzrok je povzročil ta ali oni ukrep in kakšno stopnjo produktivnosti bomo dosegli s tem ali onim ukrepom.

c) **Nadurno delo.** V načelu ga je treba kolikor le moč odpravljati in si pridobiti večji kader, ker produktivnost človeka po določenih urah pada, hkrati pa je nadurno delo 50% dražje. Brez nadur v grafični industriji resda sploh ne gre. Kljub temu pa si moramo prizadevati, da odpravimo vse nadure, ki so nerentabilne in nepotrebne. Nerentabilne so tiste nadure, ki kljub zvečani proizvodnji podražijo planirano lastno ceno, nepotrebne pa tiste, ki niti ustrezno ne zvečajo proizvodnje, hkrati pa poslabšajo stopnjo ekonomičnosti.

č) **Izpopolnjevanje tehnološkega postopka.** Nenehno si moramo prizadevati, da delovni postopek v vseh fazah racio-

naliziramo do skrajnih mej možnosti. Študij novih metod dela je naloga vseh, od tehnične uprave do neposrednega proizvajalca. Zato pa so potrebne informacije, kako se drugod po svetu razvija grafična proizvodnja. Za ta študij imamo na voljo precej tuje strokovne literature. V njej najdemo mnogo dragocenih informacij o sodobnih proizvodnih sredstvih. Ni namreč dovolj, da zvečujemo proizvodnost zgolj z novimi metodami in intenzivizacijo ročnega dela, marveč smo dolžni, da veččamo proizvodnost tudi s pravilno investicijsko politiko. Da gre razvoj proizvodnje pravilno naprej, smo zato dolžni sproti obnavljati in modernizirati svoja osnovna sredstva. V ta namen je treba napraviti vsako leto primeren investicijski plan glede na možna finančna sredstva, nato pa napeti vse moči, da vsakoletni plan kolikor le moč realiziramo.

d) **Delovno mesto.** Da gre delo v redu, mora delavec na vsakem delovnem mestu imeti vse pogoje za delo. Treba ga je oskrbeti z vsem potrebnim. Pravilno mora biti izvedena splošna organizacija vsakega delovnega mesta (vključno razsvetljava, temperatura in vlažnost), razen tega pa mora biti pravočasno oskrbljen z vsem potrebnim za vsak konkretni delovni nalog. Tu ima veliko nalogo nabavni sektor.

e) **Strojni park.** Vsi smo dolžni, da družbena sredstva, ki so nam prepuščena v uporabo, najvestneje vzdržujemo in izkoriščamo. Vsak defekt, tudi najmanjši, je treba takoj popraviti, da ne postane še večji in tako ne povzroči še večje, morda nepopravljivo škodo.

f) **Zastoji in čakanje.** Vse vzroke, ki lahko povzročijo zastoj ali čakanje strojev, je treba vnaprej načrtno odpravljati. Načeloma naj bi bili opravičljivi le zastoji zaradi višje sile ali nesreče. Pri tem je potrebna do zadnjih podrobnosti preštudirana organizacija dela.

g) **Štednja z materialom.** Pri tem bi moralo priti tako daleč, da bi sleherni delavec lahko v vsakem primeru z mirno vestjo dokazoval, da je slehernega materiala, najsi bo izdelavnega ali pomožnega, porabil najmanjšo količino. Seveda je tu potrebna nenehna kontrola, predvsem pa medsebojna tovariška vzgoja.

h) **Notranji transport.** Tega je treba v vseh proizvodnih oddelkih smotno organizirati in uvesti vso potrebno mehanizacijo in avtomatizacijo. Danes, ko gre na leto skozi naše oddelke blizu 2000 ton samo izdelavnega materiala, lahko rečemo, da notranji transport ni nekaj postranskega, marveč da je že precejšnja dejavnost, ki ji je treba posvetiti poseben študij.

3. HTZ

a) **Izpopolnjevanje tehničnega varstva.** Tudi ta sektor lahko precej pripomore k dobremu uspehu. Pravilno organiziran lahko tako rekoč že vnaprej prepreči vsako obratno nesrečo, zato nam ne sme biti žal sredstev, potrebnih za izpopolnjevanje tehničnega varstva po najnovejših sodobnih načelih.

b) **Higienski pogoji.** Sanitarije, kopalnice in umivalnice in čisti delovni prostori morajo pri zaposlenih vzbujati zadovoljstvo. Za uspešno delo pa morajo ustrezati tudi razsvetljava in ventilacija prostorov, pa tudi temperatura in vlažnost v slehernem delovnem prostoru in na vsakem delovnem mestu.

(Nadaljevanje na 11. str.)

Nič strahu pred cepljenjem proti gripi!

Zaradi zelo velikega porasta bolezni v I. polletju letošnjega leta v primerjavi z lanskim letom, smo napravili analizo bolezni, ki je pokazala, da se bo treba začeti treznejše ukvarjati s preventivno dejavnostjo. Ker obolenja zaradi prehladov in gripe zavzemajo najvišje mesto, bo treba v zvezi s tem nekaj ukreniti. Pri Zavodu za socialno zavarovanje smo se pozanimali, kako bo z akcijo za cepljenje proti gripi. Povedali so, da je to cepivo že na razpolago in da so v nekaterih ustanovah in podjetjih že cepili proti tej bolezni.

Stroški cepljenja ne bodo višji kot stane liter dobrega vina. To pa bo menda zmogel vsakdo, nekaj pa bo verjetno prispeval tudi Zavod za socialno zavarovanje. Če se cepljenje dobro obnese, se človeka gripa »ne prime« približno pol leta. To pa se vendar izplača, saj bi s takojšnjim cepljenjem premostili najkriticnejše obdobje (december 1962 — maj 1963) prehladov in epidemij gripe.

Vse kaže, da za cepljenje proti gripi med člani kolektiva ni preveč razumevanja, kar pa ni spodbudno, zlasti še ob dej-

stvu, da bo moralo podjetje od 1. januarja 1963 dalje prevzeti vse stroške za bolezni do 30 dni. Kot vidimo, so prehladi in gripozna obolenja najbolj zaskrbljujoč pojav in bodo zato stroški za bolezni vedno večji. Zato naj bi se vsi, posebno tisti, ki so pogosto podvrženi prehladom in gripi, prijavi k cepljenju. Pripomnim naj, da je to cepljenje v nekaterih kolektivih obvezno.

V našem kolektivu je bilo v I. polletju 112 primerov prehladov in gripoznih obolenj. Na drugem mestu pa so razne poškodbe in zastrupitve (41), precejšen je letos porast izostankov zaradi nege svojcev (35), pri delu in na poti na delo pa se je ponesrečilo 26 članov kolektiva. Bolezni prebavil in dihal pa (TBC) so na 5. in 6. mestu.

Precej je bilo tudi revmatičnih obolenj, manjši obseg pa zavzemajo živčne in duševne motnje, bolezni srca in drugo, medtem ko je bilo ostalih bolezni 61 primerov. Skupno je bilo v našem kolektivu v I. polletju 384 raznih obolenj, zaradi katerih je bilo izgubljenih 6928 delovnih dni, boločevala pa 302 člana.

Vse to da misliti, da je treba predvsem gripozna obolenja in prehlade zmanjšati na minimum. To pa bomo dosegli s preventivnimi ukrepi — cepljenjem proti gripi!

m. s.

SPLOŠNA AMBULANTA V PODJETJU

Na osnovi negativnih rezultatov, ki jih kažejo v zadnjih letih številni izostanki zaradi obolenj in nesreč, je centralni delavski svet podjetja na zadnji seji 7. novembra sklenil, da se v podjetju ustanovi splošna ambulanta. O tem predlogu so že večkrat razpravljali tako v sindikalni organizaciji kakor tudi v posameznih komisijah in upravnih organih. Zdravnik, ki bo delal honorarno nekaj ur tedensko (njegovo delo se bo prilagodilo potrebam), bo skrbel tako za preglede in tudi za preventivno dejavnost v podjetju. Poglobiti se bo moral v delovne pogoje posameznega delavca, proučiti bo moral posamezna delovna mesta ter bo tako lahko preprečil marsikatero obolenje, podjetju pa s tem prihranil precej dragocenih sredstev, ki jih zdaj daje za zdravljenje in nadomestila.

Po sklepu CDS bodo v splošno ambulanto podjetja prihajali vsi člani kolektiva, ki se bodo poškodovali pri delu in vsi tisti, ki želijo zdravniško pomoč in nasvete med delovnim časom. Člani kolektiva, ki se ne bodo opredelili za zdravnika v podjetju, bodo lahko obiskovali svoje zdravnike samo v prostem času. Kadrovsko-socialna služba pa bo skupno z zdravnikom navezala tesne stike tudi z ambulantami in zdravniki tistih članov kolektiva, ki se ne bodo opredelili za zdravnika v podjetju. Tako bomo s skupnimi močmi preprečevali pogosta obolenja ali celo zlorabljanja bolniškega staleža.

Vodstvo podjetja bo najpozneje do 1. januarja 1963 izbralo primerne zdravnika, preuredilo ambulanto, nabavilo potreben inventar ter s tem pomagalo članom kolektiva v boljši zdravstveni kontroli in pomoči, podjetju v celoti pa k zmanjšanju izostankov zaradi nesreč in obolenj ter s tem tudi k zmanjšanju velikih izdatkov. Naj pri tem ome-

nim samo še to, da je velik porast bolezni v letošnjem letu občutno dvignil tudi izredni dodatni prispevek socialnemu zavarovanju. Tako je bilo v minulem letu za izredni prispevek plačano le 942.987 dinarjev za celotno leto, medtem ko smo v letošnjem I. polletju plačali že 2.683.028 dinarjev izrednega prispevka. To je za podjetje vsekakor porazno. Prav tako porazno razliko kažejo tudi izplačana sredstva za bolezni do 7 dni. Za celotno minulo leto je podjetje izplačalo 1.879.399 dinarjev, medtem ko je za polovico letošnjega leta izplačalo že 1.150.773 dinarjev. Pri tem pa ne smemo pozabiti škode, ki nastaja zaradi izpada v proizvodnji, saj kaže analiza, da je bilo povprečje manjkajoče delovne sile v minulem letu 39, medtem ko je v letošnjem I. polletju naraslo že na 44. Izpad delovne sile in s tem manjša proizvodnja povzročata prav tako velike stroške oziroma nerealizirane delovne dni, kar lahko štejemo kot izgubljene milijone.

I. B.

Na mladinski konferenci so izvolili nov odbor, v katerem so si takole razdelili delo: nova predsednica je tov. Darinka Čerin, usl. v Cankarjevi založbi, ki ima že precej izkušnje pri delu v mladinski organizaciji, saj je bila doslej aktivna odbornica na svojem terenu; za podpredsednika so izvolili tov. Jožeta Legvarta (iz klišarne); sekretar je Miro Tršar (Ljubljanski dnevnik); blagajnik Vera Skofic (iz Cankarjeve založbe); zapisnikar Vanja Korenčan (iz CZ); športni referent tov. Bojan Sinkar; referent kulturno družbenega področja Igor Dolenc; predsednik kadrovske komisije Franc Vrhovec; člana te komisije pa Anica Kozamernik in Mimi Krhin; predsednik komisije za izobraževanje je Štefka Javornik, člana pa Marija Jakolič in Katarina Janež. Predsednik nadzornega odbora je tov. Dušan Mirtič, člana pa Meta Subašič in Lojze Ernestl

Zgoraj: nova predsednica Čerinova, levo: udeleženci konference

Zvečajmo proizvodnjo in proizvodnost

(Nadaljevanje z 9. strani)

4. DELOVNA DISCIPLINA

a) **Disciplina na delovnem mestu.** Pravočasen začetek in pravočasen konec dela ter intenzivnost samega dela naj bi postala častna dolžnost slehernega člana delovnega kolektiva, ne pa stvar kakega nadzornega organa.

b) **Izostanki.** Predvsem je treba odpraviti vse neupravičene izostanke. Tudi upravičene izostanke je treba kolikor le mogoče omejiti.

c) **Bolezniški izostanki.** Brez vzgajanja delavske zavesti in samodiscipline teh izostankov ne bomo omejili na res nujno potrebne. Drugje precej ugodno rešujejo ta problem tudi z lastnimi obratnimi ambulantom. Obratni zdravnik počasi spozna ves kolektiv, nato pa ob morebitnih epidemijah že vnaprej ukrepa vse potrebno, da je obolenj čim manj. Preventiva se v obratih bolje rentira kakor kurativa.

5. DELOVNE NORME

a) **Izpopolnjevanje in revidiranje norm.** To delo ne more imeti kampanjskega značaja, kajti norme je treba permanentno izpopolnjevati in revidirati. Da imamo vse, ki bi jih lahko imeli, res ne moremo reči. V današnjem sistemu pa so nujno potrebne. Lahko trdim, da je za začetek boljše slaba norma kakor nikakršna. Norme namreč ne omogočajo samo pravih predkalkulacij, marveč omogočijo tudi merjenje delovnega uspeha na delovnem mestu, ki smo ga ob sodobnem načelu nagrajevanja dolžni opravljati.

6. NAGRAJEVANJE

a) **Pravično nagrajevanje.** Zaradi vseobsejnega zadovoljstva pri delu nismo dolžni samo nenehno izpopolnjevati in popravljati splošni sistem nagrajevanja, marveč smo dolžni uvesti nagrajevanje po uspehu na individualnem delovnem mestu. Nagrajevanje zgolj po uspehu obračunske enote in obrata kot celote nikakor še ni dovolj. Za zvečanje produktivnosti nam manjka namreč še najbistvenjši element: vsakemu gre nagrada tudi po njegovem individualnem uspehu. Uvedbo tega nagrajevanja nam bodo omogočile, kakor sem že zgoraj dejal, do največjih mej možnosti izpopolnjene norme. Da je tak način nagrajevanja nujno potreben, bi omenil samo tole: Ali je prav, da dobi delavec, ki presega norme 15% ali še več, enakovredno nagrado kakor tisti, ki morda norme niti ne dosega ali pa jo dosega mogoče samo za nekaj odstotkov. Prav gotovo to ni prav. Ko bo uvedeno nagrajevanje po individualnem uspehu, bo tudi vedno manj tistih, za katere »morajo delati drugi« in produktivnost bo prav gotovo dosegla večjo stopnjo.

7. STROKOVNOST KADRA

a) **Kvalifikacija nasploh.** Povečati bi bilo treba skrb za splošno izboljšanje strokovnosti našega dela. Včasih so to reševali z različnimi tečaji, seminarji, pa tudi z intenzivnejšim izobraževanjem slehernega delavca na delovnem mestu. Od izobrazbe delavca je namreč produktivnost precej odvisna, zato bi danes še manj smeli indiferentno gledati na to važno nalogo.

b) **Izobraževanje na delovnem mestu.** Za manj zahtevna delovna mesta v marsikateri fazi našega dela nikakor ni potrebno triletno izučevanje, marveč bi zadostovalo precej manj. Tudi ta problem bo treba pričeti intenzivneje reševati, kajti grafična šola nam za naš razvoj

nikoli ne bo mogla dati potrebno število kadrov.

c) **»Univerzalno« izobraževanje.** Določeno število delavcev bo vedno potrebno, da obvladajo delo, če že ne na vseh, pa vsaj na več delovnih mestih. To je v praksi nujno potrebno, predvsem zaradi dopustov in raznih drugih izostankov. Tako izobrazbo si pridobe delavci v grafični šoli, kjer je študij samo za izobraževanje širokega profila poklica. Konkretno za našo prakso pa bi še dejal, da bi morali imeti za vsako delovno mesto, predvsem za ključno, dodobra usposobljeno rezervo, saj monopolni položaj človeka nehote demoralizira, če ni preveč trden, zaveden delavec.

8. FLUKTUACIJA ZAPOSLENIH

Preprečevanje. Fluktuacijo preprečimo najbolje s skrbnim vzgajanjem pravih medsebojnih odnosov (v najlepšem smislu besede). Ta naloga ni lahka, je pa zelo hvaležna, kajti delavec, ki je v podjetju že dlje časa, bo prav gotovo uspešnejši pri delu kakor novinec. Zato je v ta namen nenehno iskati novih prijemov, da bo sleherni delavec hodil z veseljem na delo in z zadovoljstvom opravljal svoje dolžnosti. Razen lepih delovnih odnosov pa fluktuacijo preprečujemo tudi z dobrimi delovnimi pogoji, da uporabim to besedo za vse, kar rodi zadovoljstvo pri delu, vključno s pravičnim nagrajevanjem. Ob vsakem individualnem primeru, ko grozi fluktuacija, je zato potrebno precej domiselnosti in čuta za pravo mero oziroma pravih ukrepov. Kakor si namreč delavec ne sme »zapreti vrata za seboj«, tako tudi podjetje ne sme zapustiti v delavcu takega vtisa, da se nikdar več ne bi hotel vrniti.

9. ANALITIČNA SLUŽBA

Za zvečanje produktivnosti in obsega proizvodnje mora danes vsak obrat imeti posebno statistično in analitično službo, ki spremlja in primerja vse pokazatelje, važne za uspešen razvoj proizvodnje. Zato ima tako službo tudi naš obrat. Do kraja pa bo ta služba res imela svoj uspeh tedaj, ko bo vse podatke analiziral tudi ves delovni kolektiv. Priti moramo do tiste stopnje, ko bodo znali in hoteli vestno pregledati in preanalizirati najrazličnejše podatke in izsledke vse proizvodne enote in tudi marsikak posamezni član. Res je, da je za to treba imeti nekoliko znanja o ekonomiki poslovanja. Dejstvo pa je, da je danes v dobi samoupravljanja to znanje potrebno skoraj slehernemu delavcu. Vprašanje je le, kako ekonomsko znanje posredovati članom delovnega kolektiva. To nalogo lahko reši sindikalna podružnica s permanentnim prirejanjem ustreznih seminarjev, tečajev in predavanj.

*

Sektorjev, v katerih so mogoče tudi pri nas kake pomanjkljivosti ali »rezerve«, je torej precej. Iz povedanega vidimo, da lahko obstoje na vseh delovnih mestih, od najnižjega do najvišjega, torej pri vsakem članu delovnega kolektiva in v vseh sektorjih dela. Če pa bo vsak z ljubeznijo storil svojo dolžnost, bo produktivnost prav gotovo še boljša, kot je že doslej. Kajti vsaka, še tako majhna »rezerva« za povečanje produktivnosti dela bo vnesla zamah in nov impulz v delovni ritem. Ta pa bo rodil, razumljivo, nove zneske čistega dohodka ozir. akumulacije, ki bodo v določenem delu zasluženo razdeljeni članom delovnega kolektiva kot osebni dohodek za izboljšanje življenjskega standarda.

Maks Blejec

Bodo zdaj člani kolektiva zadovoljni?

Naš obrat družbene prehrane je pred kratkim že tretjič menjal kuhinjo za dobavo hrane. Od 12. novembra dobivamo hrano od Stanovanjske skupnosti Bežigrad. Zdaj je treba plačati za enolončnico, ki je okusnejša od tiste iz Ljudske kuhinje in »Emone« iz Zaloga, 80 dinarjev, kruh pa še posebej 10 dinarjev. Ta ukrep je bil storjen zaradi nediscipliniranih abonementov, ki niso znali ceniti brezplačen obrok kruha. Da bi pa zadovoljili člane kolektiva, ki so se po anketi o mnenju družbene prehrane v večini izjavili za bife v menzi, imamo od 19. novembra v obratu naše družbene prehrane razen enolončnice na razpolago tudi hrenovke, klobase in drugo ter brezalkoholne pijače.

M. S.

Ali je doma tudi tako?

Opaziti je, da v straniščih upravne stavbe največkrat gore luči po nepotrebnem. Torej, ko zapustiš ta prostor, ugasni luč, saj je znan pregovor zrno do zrna... Doma ste gotovo bolj pazljivi pri uporabi elektrike, naj to velja tudi v službi! In vodovodno pipo dobro zaprite, da ne bo curljalo.

-a

Kako cenimo svoj čas?

Že v prvi številki našega glasila smo objavili posnetek iz naše zobne ambulante in napisali, da gre za pomembno pridobitev.

Verjetno smo se tudi tedaj, ko v podjetju še nismo imeli te ordinacije, zatekli k zobozdravniku, če so nas k temu prisilile bolečine. Vsi smo ob tem občutili tudi druge tegobe: dolgotrajno čakanje preden smo sploh prišli na vrsto, potem večurno čakanje v zobozdravnikovi čakalnici itd.

Zdaj imamo torej svojo zobno ambulanto. Koliko smo na boljšem? Resnici na ljubo — tudi v naši ambulanti človek zgubi najmanj dve uri, preden pride na vrsto. Zakaj?

Predvsem kaže, da se ne držimo gesla, ki nas že na vratih opozarja: PRIDITE V AMBULANTO TOČNO OB DOLOČENEM CASU. Pacienti namreč prihajajo prej. Tisti, ki je naročen ob 17. uri pride, na primer že ob 14. uri. Tedaj pridejo tudi vsi tisti, ki so bili naročeni do 17. oziroma še po tej uri. Tudi pacient, ki je naročen za 16. uro, bo moral čakati, čeprav pride točno.

Seestra ima v svoji knjigi vpisane vse paciente in uro, za katero so naročeni. Zakaj ne bi po teh zapiskih klicala paciente v ordinacijo? Tako bi tisti, ki je naročen ob 16. prišel na vrsto vsaj ob 16.15 (če upoštevamo, da nikakor ni moč točno predvideti, koliko se bo zdravnik zadržal pri posameznem pacientu) in čakanja ne bi bilo toliko.

Pa še ena ugotovitev: zgodi se, da v nekaterih ordinacijskih urah sploh ni — pacientov!

Tokrat le toliko.

POPRAVKI

V prejšnji številki se je že hudo poigral tiskarski škrt. V podpisu pod sliko na drugi strani je popačil ime Božidarja Debenjaka, v članku na tretji strani (»Sprejet pravilnik o razdeljevanju stanovanj«) pa ime Djura Šmicbergerja. Imenovanim in vsem bralcem se s tem oprostamo. Prav tako je v zahvali, objavljeni na 10. strani pod naslovom »Dobro sem se počutila na preventivnem zdravljenju«, izostal podpis Marije Petrič.

Lepo uspela proslava

Za kolektiv ČZP I.P. je Delavski klub dne 26. oktobra pripravil proslavo Dneva republike, ki jo je obiskalo lepo število članov kolektiva. Po pozdravni pesmi moškega pevskega zbora »Grafika«, je spregovoril direktor Sergej Vošnjak, ki se je med drugim dotaknil tudi raznih problemov in medsebojnih odnosov v podjetju. Zatem sta dva mladina recitirala in žela zaslužen aplavz. Moški pevski zbor pa je pod vodstvom prof. Franca Mileka zapel še nekaj pesmi, ki so navdušile poslušalce, saj so pevce nagradili z bur- nim ploskanjem.

Manj zanimanja za gledališke karte

V začetku gledališke sezone so nekateri vpraševali, ali bodo tudi letos članom kolektiva na razpolago abonmajske karte za Mestno gledališče. Za letošnje leto smo dobili le 10 abonmajske kart za Dramo in Opero. Ker je to število kart praktično nemogoče deliti med zaposlene v vseh treh ekonomskih enotah, so bile abonmajske karte prodane posameznikom za polovično ceno. Po razglasu se je javilo za nakup kart približno toliko interesentov, kolikor je bilo kart na razpolago. Pri zbiranju prijav za karte Mestnega gledališča se je pokazalo, da ni preveč zanimanja zanje, čeprav bi jih člani kolektiva prav tako dobili za polovično ceno. Vse to kaže, da žele člani kolektiva le brezplačne karte, čemur pa za sedaj zaradi splošne štednje ni mogoče ugoditi, pa tudi zato ne, ker so te karte v minulem letu ostale večkrat neizkoriščene.

Po naknadnem pregledu prijav za abonmajske karte MG pa smo ugotovili, da se je prijavilo 50 članov kolektiva. To je vsekakor zadovoljivo število za naš kolektiv.

Istočasno pa bomo razen abonmajske kart v MG ter Drami in Operi še posebej naročali vstopnice za vsako predstavo, ki jih bodo zainteresirani dobili po polovični ceni.

M. S.

NOVINARJI »LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA« V TUJINI

Marjan Raztresen in Jože Kršmanc, reporterja »Ljubljanskega dnevnika«, bosta odšla na službeno potovanje v Avstrijo, Liechtenstein, Švico ter Italijo. Datum odhoda še ni natanko določen, reporterja pa bosta s svoje poti objavila več člankov in zanimivih reportaž. Miran Ogrin, znani »popotnik« »Ljubljanskega dnevnika« pa bo v začetku prihodnjega leta odpotoval v Afriko in Azijo, odkoder bo poslal več reportaž.

Končno: popularna žepna zbirka CZ

Na slovenskem knjižnem trgu nedvomno pogrešamo knjižno zbirko kvalitetnih a vsakomur pristopnih literarnih del. Vrzel naj bi izpopolnila »Ljudska knjiga« Prešernove družbe, vendar — kakor je pokazal čas — ni popolnoma uspela. V resnici je trg preplavljen in bombardiran z zbirkami X-100, »plavimi«, »zelenimi« in ne vem kakšnimi dodatki še raznih kriminalk (resda zbirka Državne založbe »Detektiv« s kvalitetnejšimi deli tega žanra ne sodi v to skupino), ki bolj kvarijo okus bralcem kot pa da jim nudijo tisto, kar od knjig pričakujemo. Prav zaradi tega so tudi v naši založbi že dalj časa razmišljali

o nujnosti izdajanja dostopnih in kvalitetnih knjig, po katerih bi segali bralci množično. Danes lahko prvi zabeležimo, da so v CZ že tako daleč, da bomo kmalu lahko segli po knjigah zbirke »100 romanov CZ«. Gre za knjige tako imenovanega žepnega formata, v broširani vezavi — platnice bodo prevlečene s plastično maso, da bo knjiga vendarle trpežna in bo sodila tudi na knjižno polico.

CANKARJEVA ZALOŽBA NA NOVOLETNEM SEJMU NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU

Gospodarska zbornica okraja Ljubljana pripravlja velik novoletni sejem na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču. Sejem bo v vseh halah GR, na Trgu VII. kongresa pa bo zabaviščen prostor, kar bo privabljal veliko število obiskovalcev iz Ljubljane in okolice. Sejem bo od 15. do 30. decembra, na sejmu pa bo sodelovala tudi Cankarjeva založba, ki bo tam postavila svoj paviljon. Paviljon bo moč uporabljati na vseh podobnih prireditvah in razstavah v prihodnje. Cankarjeva založba bo prodajala tam razen knjig tudi papirniški material, okraske za novoletno jelko in razglednice.

ODDELEK PLOŠČ CANKARJEVE ZALOŽBE PRIPRAVLJA KONCERT

Sredi decembra bo priredil oddelek za prodajo plošč Cankarjeve založbe koncert poljske klasične glasbe s plošč. Koncert bo v prodajalni v Kopitarjevi ulici. Take prireditve CZ (razne razstave in zdaj koncert) sodijo novo, a nadvse privlačno propagandno dejavnost naše založbe. Naj pripomnimo, da bo hkrati tudi razstava starih originalnih partitur glasbenih del.

IZ PISARNE DEDKA MRAZA

Drage mamice in očetje!

Bliža se čas novoletnih praznikov, ki jih vaši malčki vedno z nestrpnostjo pričakujejo. Minula leta sem obiskal vaše malčke tudi v podjetju, kjer delate in reči moram, da sem bil srečanja prav vesel. Upam, da so bili tudi malčki zadovoljni, saj so jim žarela lička, ko so zagledali moje spremstvo, veselo so ploskali malim lutkam in zvečer doma še dolgo pripovedovali o Rdeči kapici, medvedu in vsem, kar so videli in slišali.

Tudi letos bom obiskal vaše otroke v veliki sindikalni dvorani. Prišel bom s svojim spremstvom in pripeljal tudi male živalice-lutke, ki bodo igrale in pele. Prinesel bom tudi majhna darilca in se z vašimi otročički malce pomenil. Do takrat pa, drage mamice in očetje, povejte malčkom, naj bodo pridni.

Dedek Mraz

DELAVSKI KLUB JE USTANOVIL RISARSKI KROŽEK

Na pobudo nekaterih članov kolektiva iz tiskarne, ki so tudi poklicno zainteresirani na strokovni likovni vzgoji, je Delavski klub ČZP »Ljudska pravica« v mesecu novembru ustanovil risarski krožek. Tiskarna je dala na razpolago staro dvorano, v kateri se vsak ponedeljek od 17. do 19. ure zbere naši risarji in si pod strokovnim vodstvom tovariša Karla Hrovatina, tehničnega urednika Cankarjeve založbe, poglabljajo svoje znanje in osvajajo risarsko tehniko. Trenutno ima krožek 18 članov, če pa bo za to dejavnost še več zanimanja, bo delavski klub ustanovil še en krožek.

VSE VEČ NAROČNIKOV ZBIRK CZ

V zadnjih treh tednih je naročninski oddelek CZ sprejel več kot 2500 naročil na knjižne zbirke CZ za leto 1963. Največ naročnikov ima že doslej najbolj priljubljena zbirka »Svetovni roman«, vse večje zanimanje pa je tudi za druge zbirke, predvsem je treba omeniti zbirko »Bios« in »Mozaik« (prejšnja »Nova ljudska knjižnica«). Slednja — namreč zbirka »Mozaik« — ima že prav toliko naročnikov kot zbirka »Svetovni roman«. Založba je tudi letos izdala ličen prospekt, ki je na evropskem nivoju.